

Hardegarijp, Rijksstraatweg 12a
(gemeente Tytsjerksteradiel, Fr.)

Een Inventariserend
Archeologisch Veldonderzoek

Steekproefrapport 2016-11/08

**Hardegarijp, Rijksstraatweg 12a
(gemeente Tytsjerksteradiel, Fr.)**

Een Inventariserend
Archeologisch Veldonderzoek

Steekproefrapport 2016-11/08

*Hardegarijp, Rijksstraatweg 12a
(gemeente Tytsjerksteradiel, Fr.)
Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van
Gemeente Tytsjerksteradiel

Steekproefrapport 2016-11/08
ISSN 1871-269X
auteur: drs. R. Exaltus (senior archeoloog)
autorisatie: dr. J. Jelsma (senior archeoloog)

De Steekproef werkt volgens de Kwaliteitsnorm
Nederlandse Archeologie 3.3

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door
De Steekproef b.v., tenzij anders vermeld.

© De Steekproef b.v., Zuidhorn, november 2016

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd
en/of openbaar gemaakt zonder bronvermelding.
De Steekproef b.v. aanvaardt geen aansprakelijkheid
voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing
van de adviezen of het gebruik van de resultaten van
dit onderzoek.

De Steekproef b.v.
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn

<i>telefoon</i>	050 - 5779784
<i>fax</i>	050 - 5779786
<i>internet</i>	www.desteekproef.nl
<i>e-mail</i>	info@desteekproef.nl
<i>kvk</i>	02067214

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding.....	1
• 1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.3 LS01).....	1
• 1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.3 LS02).....	2
2. Bureauonderzoek.....	4
• 2.1 Bronnen.....	4
• 2.2 Fysische geografie (KNA 3.3 LS04).....	5
• 2.3 Archeologie (KNA 3.3 LS04).....	5
• 2.4 Historische geografie (KNA 3.3 LS03).....	6
• 2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.3 LS05).....	8
3. Veldonderzoek.....	9
• 3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.3 VS01).....	9
• 3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.3 VS02, VS03).....	10
4. Conclusies en advies.....	12

Appendix:	- archeologische periodes
	- boorbeschrijvingen

Samenvatting

In opdracht van de gemeente Tytsjerksteradiel is een inventariserend archeologisch veldonderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Rijksstraatweg 12a te Hardegarijp. De aanleiding voor het onderzoek is de geplande bouw van veertien woningen en de aanleg van een toegangsweg. De hiermee gepaard gaande graafwerkzaamheden kunnen eventueel aanwezige archeologische grondsporen verstoren. Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek.

Het plangebied ligt ten westen van de historische kern van Hardegarijp en is tot in de tweede helft van de twintigste eeuw in gebruik gebleven als bouwland/tuingrond. Aan het einde van de twintigste eeuw is pal ten noorden van het plangebied een garagebedrijf gebouwd. In het plangebied geldt een middelhoge verwachting voor resten uit de steentijd en voor resten uit de ijzertijd tot en met de middeleeuwen.

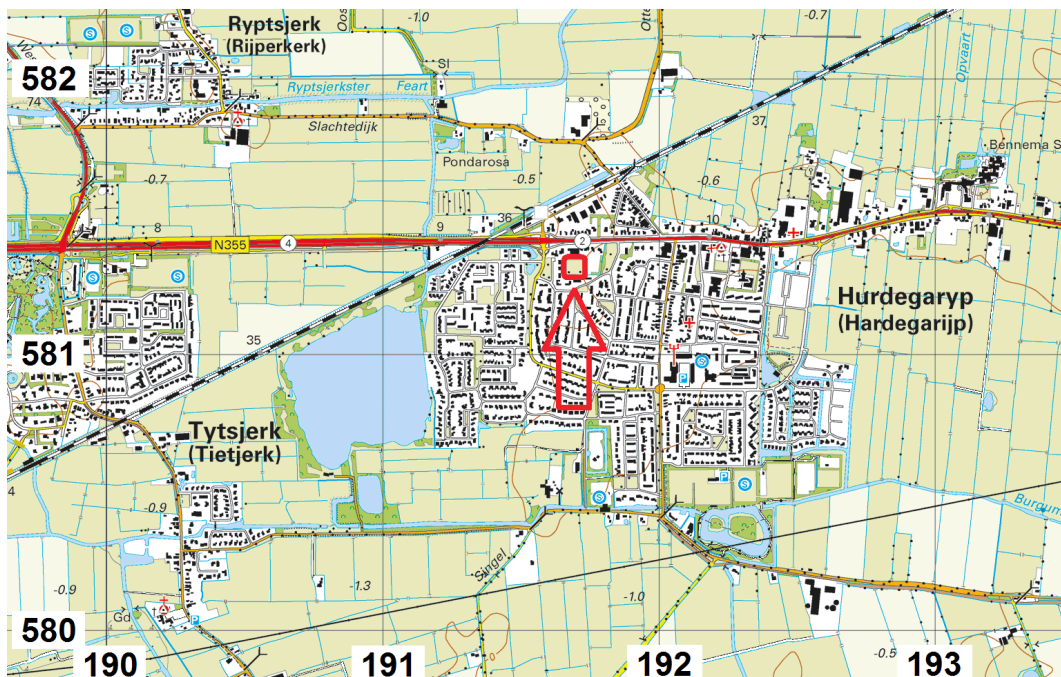
Om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn in het plangebied zes gatsboringen gezet. De resultaten van het booronderzoek laten zien dat het noordelijke deel van het plangebied ongeveer tachtig centimeter is opgehoogd. Hieronder is een pakket recent vergraven zand aanwezig van ongeveer een halve meter dikte. Op het niet opgehoogde centrale en zuidelijke deel van het plangebied bestaat de bodem eveneens uit recent vergraven zand. De totale dikte hiervan bedraagt zeventig tot tachtig centimeter. Het onderste deel hiervan is moerig. Dit vormt een indicatie dat het plangebied oorspronkelijk afgedekt is geweest met veen. Onder de vergraven toplagen is nog slechts het schone lichtgele zand van de C-horizont waargenomen. Resten van podzolvorming ontbreken in het plangebied. In geen van de boringen zijn relevante archeologische indicatoren gevonden. In verband hiermee, alsmede in verband met de sterk verstoorde bodemopbouw, geven de resultaten van het onderzoek geen aanleiding tot het adviseren van beschermende en/of beperkende maatregelen of archeologisch vervolgonderzoek.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.3 LS01)

In opdracht van de gemeente Tytsjerksteradiel, vertegenwoordigd door de heer H. Nijenhuis, is een inventariserend archeologisch veldonderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Rijksstraatweg 12a te Hardegarijp. De aanleiding voor het onderzoek is de geplande bouw van veertien woningen en de aanleg van een toegangsweg. De hiermee gepaard gaande graafwerkzaamheden kunnen eventueel aanwezige archeologische grondsporen verstoren.

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek is een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied gemaakt aan de hand van beschikbare fysisch-geografische, archeologische en historisch-geografische informatie. Tijdens het veldonderzoek is dit verwachtingsmodel getoetst. Daartoe is gezocht naar archeologische indicatoren en is bepaald wat de gaafheid van de bodem is.

Figuur 1: Hardegarijp Rijksstraatweg 12a. De ligging van het plangebied. Het plangebied is rood omlijnd en ligt bij de rode pijl. Eén vierkant op de kaart komt overeen met één vierkante kilometer. De kaart is noordgericht. Bron: Topografische Dienst Kadaster, Emmen (2016).

1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.3 LS02)

Het onderzoeksgebied ligt in het westelijke deel van de bebouwde kom van Hardegarijp op enkele honderden meters van de historische kern en op ongeveer veertig meter ten zuiden van de Rijkstraatweg (zie Figuur 1). Tijdens het onderzoek was het plangebied een braakliggend terrein (zie Figuur 2).

Figuur 2: Hardegarijp, Rijkstraatweg 12a. Het opgehoogde deel van het plangebied gezien in noordelijke richting.

Tabel 1: Hardegarijp, Rijksstraatweg 12a: administratieve gegevens

provincie:	Fryslân
gemeente:	Tytsjerksteradiel
plaats:	Hardegarijp
toponiem:	Rijksstraatweg 12a
bevoegde overheid:	Gemeente Tytsjerksteradiel
opdrachtgever:	Gemeente Tytsjerksteradiel
oppervlakte:	0,49 hectare
hoogte:	0,3 meter NAP
grenscoördinaten:	noordwest: 191,664 / 581,359 noordoost: 191,726 / 581,556 zuidwest: 191,666 / 581,292 zuidoost: 191,727 / 581,290
onderzoeksmeldingsnr:	4020445100
uitvoeringsperiode:	8 november 2016
beheer documentatie:	De Steekproef bv, E-depot RACM en Noordelijk Archeologisch Depot

2. Bureauonderzoek

2.1 Bronnen

Voor het bureauonderzoek zijn onderstaande bronnen gebruikt:

Tabel 2: Hardegarijp, Rijksweg 12a: geraadpleegde literatuur en andere bronnen.

AHN-Viewer. www.AHN.nl. Actueel Hoogtebestand Nederland. Rijkswaterstaat, Adviesdienst Geo-informatie en ICT.

ARCHIS 3. Het online registratie- en informatiesysteem van de RCE.

Atlas van Topografische Kaarten Nederland, 1955-1965. Uitgeverij 12 Provinciën. Landsmeer 2006/2007.

Bos, J.H.A., 2005. *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode*. Archeologie Leidraad 3.

Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RCE) [ARCHIS].

Grote Historische Atlas van Nederland, schaal 1:50.000, deel 3 Oost-Nederland 1830-1855. Wolters-Noordhoff. Groningen, 1990.

Grote Historische Topografische Atlas +/- 1926-1934. Fryslân. Schaal 1:25.000. Uitgeverij Nieuwland. Tilburg, 2006.

Grote Provincie Atlas, Friesland, schaal 1:25.000. Wolters-Noordhoff Atlasproducties. Groningen, 2000.

Stichting voor Bodemkartering. *Bodemkaart van Nederland 1:50.000*. Wageningen, 1981.

Vos, P. & S. de Vries. 2013. *Paleogeografische Kaarten van Nederland, tweede generatie (versie 2.0)*. Op 11 april 2014 gedownload van www.archeologieinnederland.nl. Deltares, Utrecht

Www.Topotijdreis.nl

2.2 Fysische geografie (KNA 3.3 LS04)

Het plangebied ligt aan de noordrand van de grondmorenewelvingen die de Formatie van Drenthe vormen. De ondergrond bestaat hier uit keileem waar over in het laat-Pleistoceen een laag dekzand is afgezet. Dit dekzand bestaat uit lemig, fijn zand waarin oorspronkelijk podzolbodems zijn gevormd.

In verband met de ligging binnen de bebouwde kom van Hardegarijp zijn de geo(morfo)logie en bodem van het plangebied niet gekarteerd. Het gehele gebied rond Hardegarijp bestaat echter uit een laaggelegen vlakte van ten dele verspoelde dekzanden.

Ten noorden van het plangebied geeft de bodemkaart laarpodzolgronden aan (classificatie bodemkaart CHn23 met grondwatertrap V (gemiddelde hoogste grondwaterstand minder dan 40 centimeter beneden maaiveld en gemiddelde laagste grondwaterstand meer dan 120 centimeter beneden het maaiveld). Kenmerkend voor dit type bodem is een 30 tot 50 centimeter dik humusrijk bovendeck dat ten gevolge van menselijke beïnvloeding is ontstaan. Hieronder zijn doorgaans sporen van podzolvorming aanwezig zoals bodemhorizonten die gekenmerkt worden door de in- en/of uitspoeling van humus, aluminium en ijzer. Ten westen van het plangebied zijn volgens de bodemkaart koopveengronden aanwezig (classificatie bodemkaart hVz met grondwatertrap II (gemiddelde hoogste grondwaterstand minder dan 40 centimeter beneden maaiveld en gemiddelde laagste grondwaterstand tussen 50 en 80 centimeter beneden het maaiveld). Deze worden gekenmerkt door kleiig veen of venige klei waarvan de bovengrond goed veraard is. Ten zuiden en oosten van het plangebied geeft de bodemkaart moerige podzolgronden aan (classificatie bodemkaart vWp met grondwatertrap III (gemiddelde hoogste grondwaterstand minder dan 40 centimeter beneden maaiveld en gemiddelde laagste grondwaterstand tussen 80 en 120 centimeter beneden het maaiveld). Kenmerkend voor dit type bodem is de moerige bovenlaag op (resten van) podzolvorming.

2.3 Archeologie (KNA 3.3 LS04)

Het plangebied ligt volgens de Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE) op een locatie waarvoor *Karterend onderzoek 2* geldt voor wat betreft resten uit de steentijd. Dit houdt in zes boringen per hectare en minimaal zes boringen voor een plangebied.

In de wijde omgeving van het plangebied liggen slechts drie bekende archeologische vindplaatsen. Twee hiervan zijn archeologische monumenten. Het betreft de oude dorpskern van Hardegarijp (monumentnummer 15105) en het terrein waarop de stins Galesloot gestaan heeft (monumentnummer 9345).

Ten zuidwesten van het plangebied ligt waarnemingsnummer 57981. Het betreft de vondst van houtskool en een verbrand stukje vuursteen in een tussen 94 en 100 centimeter beneden het maaiveld gelegen menglaag.

In 2007 is door De Steekproef bv het terrein pal ten noorden van het huidige plangebied onderzocht (Steekproefrapport 2007-04/16). Hierbij is een opgehoogde, grotendeels verstoorde bodem aangetroffen met op slechts één boorpunt nog resten van podzolvorming. De resultaten van dit onderzoek gaven geen aanleiding tot het adviseren van vervolgonderzoek.

Tabel 3: Archeologische waarden in de omgeving van het plangebied. Voor de ligging zie Appendix Archeologische Kaart. Voor dateringen zie Appendix Archeologische Periodes

CMA / CAA	RD-coördinaten	Datering	Omschrijving
monumenten			
9345	191,772 / 580,649	middeleeuwen laat	stins Galeslot
15105	192,272 / 581,397	middeleeuwen laat - nieuwe tijd C	dorpskern Hardegarijp
waarnemingen			
57981	191,020 / 580,510	paleolithicum - mesolithicum	klein stukje bewerkt vuursteen concentratie houtskool

2.4 Historische geografie (KNA 3.3 LS03)

Figuur 3 toont achtereenvolgens uitsneden uit de kaarten uit 1926 (Grote Historische Atlas Fryslân) en ±1960 (Atlas van topografische kaarten Nederland, 1955-1965). De hier niet afgebeelde kaart van Schotanus uit 1720 toont in en rond het plangebied geen enkel detail. De situatie op de evenmin afgebeelde kaart van Eekhoff uit 1850 komt overeen met die op de kaart uit 1926. Op deze laatste kaart is te zien dat het plangebied aan het begin van de negentiende eeuw nog ten westen van de bebouwing van Hardegarijp lag; naast een gebied met natte graslanden. Net noorden van het plangebied lag toen al de Rijksstraatweg naar Leeuwarden. Het plangebied bestond uit grasland. De kaart uit 1955-1965 laat zien dat ook op dat moment het plangebied nog grotendeels werd gebruikt als bouwland of tuingrond. Wel zijn dan inmiddels twee gebouwen verzeen aan de noordgrens van het plangebied.

Figuur 3: Hardegarijp, Rijksweg 12a. Het plangebied op topografische kaarten uit 1955-65 (onder) en 1926 (boven).

2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.3 LS05)

De Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) geeft voor het plangebied het advies *karterend onderzoek 2* voor resten uit de periode steentijd tot en met de bronstijd. In deze gebieden kunnen zich op enige diepte archeologische lagen uit de steentijd bevinden, die zijn afgedekt door een veen- of kleidek. Mochten zich hier archeologisch resten bevinden, dan zijn deze waarschijnlijk goed van kwaliteit. De provincie beveelt daarom aan om bij ingrepen van meer dan 2500 vierkante meter een karterend (boor)onderzoek uit te laten voeren, waarbij minimaal zes boringen per hectare worden gezet, met een minimum van zes boringen voor gebieden kleiner dan een hectare. De resultaten van een dergelijk karterend booronderzoek kunnen bijvoorbeeld inzicht geven in de aanwezigheid van dekzandkopjes of -ruggen, waarop zich archeologisch resten kunnen bevinden. Het booronderzoek dient zich vooral te richten op de aanwezigheid van podzolbodems en het microreliëf van het zand onder het veen- of kleidek.

Voor de periode ijzertijd – middeleeuwen geeft de FAMKE eveneens het advies *karterend onderzoek 2*. In deze gebieden kunnen archeologische resten aanwezig zijn uit de periode ijzertijd -middeleeuwen. De provincie beveelt aan om bij ingrepen van meer dan 2500 vierkante meter een karterend archeologisch onderzoek uit te laten voeren. Dit archeologisch onderzoek moet bestaan uit minimaal zes boringen per hectare, met een minimum van zes boringen per plan, waarbij duidelijk wordt of er vindplaatsen in het plangebied aanwezig zijn.

Tabel 4: Hardegarijp, Rijksweg 12a. Specificatie archeologische verwachting.

datering:	steentijd	middeleeuwen laat
complextype:	nederzetting	nederzetting
omvang:	vanaf enkele meters	vanaf enkele tientallen meters
diepteligging:	bovenin het zand	bovenin het zand
locatie:	gehele plangebied	gehele plangebied
prospectiekenmerken:	vuursteen, houtskool	cultuurlaag, aardewerk
mogelijke verstoringen:	bouw- en sloopactiviteiten	bouw- en sloopactiviteiten

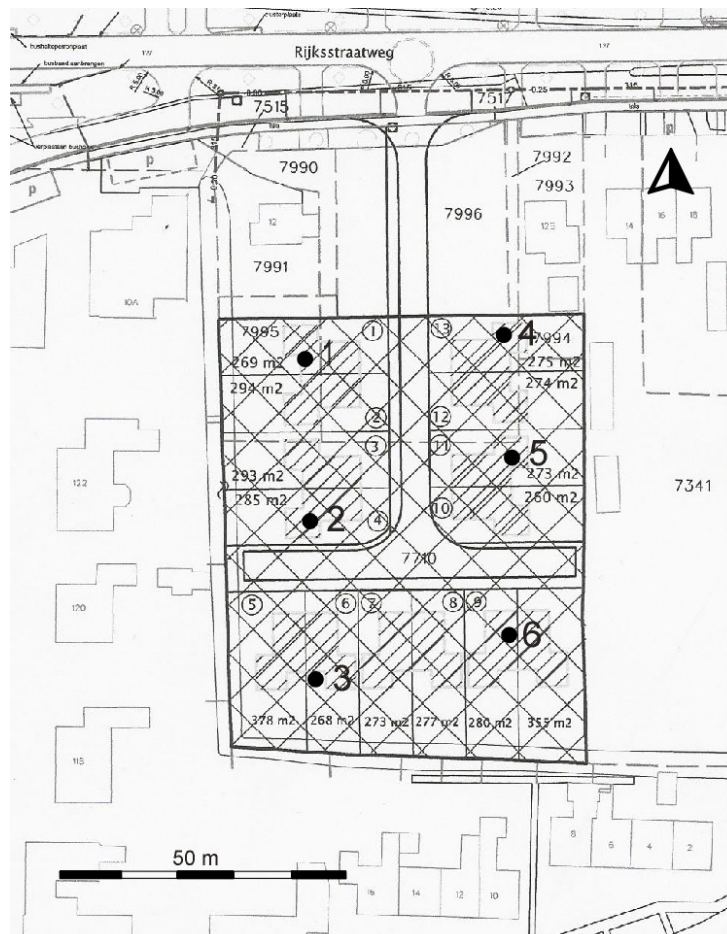
3. Veldonderzoek

3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.3 VS01)

Het veldonderzoek is uitgevoerd op 8 november 2016. In het plangebied zijn zes boringen geplaatst in twee noord-zuid gerichte boorraaien van elk drie boringen. De boringen zijn zoveel mogelijk uitgevoerd op de locaties waarop huizen zullen worden gebouwd. Hier zal naar verwachting immers de diepste bodemverstoring plaatsvinden. De ligging van de boorpunten is weergegeven in Figuur 4. De resultaten zijn afgebeeld in boorprofielen in Figuur 6 en in boorbeschrijvingen in Appendix II.

De boringen zijn gedaan met een zandguts met een diameter van twee centimeter en uitgevoerd tot een diepte van circa één meter beneden maaiveld.

Van de boringen zijn de RD-coördinaten bepaald met behulp van GPS. De hoogtes van de boringen zijn bepaald met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland. Een veldkartering was niet mogelijk door de aanwezige begroeiing.

Figuur 4: Hardegarijp, Rijksweg 12a: kaart met de genummerde boorpunten. Bron: Gemeente Tytsjerksteradiel.

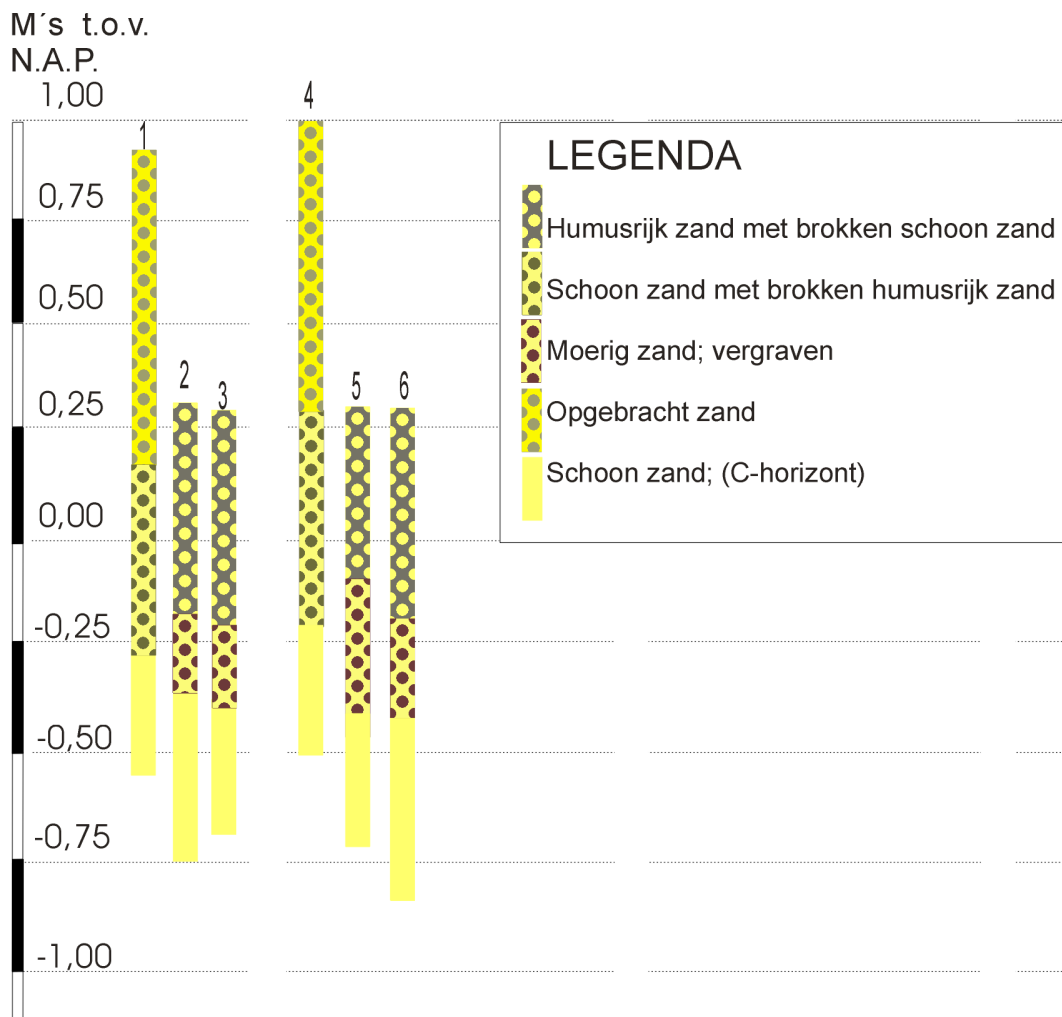
3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.3 VS02, VS03)

Het noordelijke deel van het plangebied is ongeveer tachtig centimeter opgehoogd. Dit blijkt uit een pakket opgebracht zand van deze dikte in de boringen 1 en 4. Hieronder ligt een pakket vergraven zand dat op ongeveer 1,2 meter beneden het maaiveld overgaat in het schone gele zand van de C-horizont. In de boringen die op het lager gelegen zuidelijke deel van het plangebied zijn uitgevoerd, bestaat de toplaag uit een pakket humusrijk zand met daarin brokken schoon geel zand. Deze toplaag is ongeveer een halve meter dik. Hieronder ligt een ongeveer twintig centimeter dik pakket moerig zand. Dit zandpakket is eveneens vergraven. Hieronder is het schone, lichtgele zand van de C-horizont aanwezig. In geen van de boringen zijn nog resten van podzolvorming aangetroffen.

In het plangebied zijn geen relevante archeologische indicatoren gevonden zoals aardewerk, bewerkt vuursteen of zelfs houtskool. De enige antropogene resten bestaan uit relatief modern materiaal zoals brokken cement, hardgebakken baksteen en modern glas. Het betreft waarschijnlijk resten van de bebouwing die in de twintigste eeuw op het noordelijke deel van het plangebied heeft gestaan.

Figuur 5: Hardegarijp, Rijksstraatweg 12a: foto van de sterk verstoorde bodemopbouw in het plangebied.

Figuur 6: Hardegarijp, Rijksweg 12a: resultaten van de boringen in de vorm van boorprofielen.

4. Conclusies en advies

Het plangebied ligt ten westen van de historische kern van Hardegarijp en is tot in de tweede helft van de twintigste eeuw in gebruik gebleven als bouwland/tuingrond. Aan het einde van de twintigste eeuw is pal ten noorden van het plangebied een garagebedrijf gebouwd. In het plangebied geldt een middelhoge verwachting voor resten uit de steentijd en voor resten uit de ijzertijd tot en met de middeleeuwen.

Om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn in het plangebied zes gutsboringen gezet.

De resultaten van het booronderzoek laten zien dat het noordelijke deel van het plangebied ongeveer tachtig centimeter is opgehoogd. Hieronder ligt een pakket recent vergraven zand van ongeveer een halve meter dikte. Op het niet opgehoogde centrale en zuidelijke deel van het plangebied bestaat de bodem eveneens uit recent vergraven zand. De totale dikte hiervan bedraagt zeventig tot tachtig centimeter. Het onderste deel hiervan is moerig. Dit vormt een indicatie dat het plangebied oorspronkelijk afgedekt is geweest met veen. Onder de vergraven toplagen is nog slechts het schone lichtgele zand van de C-horizont aangetroffen. Resten van podzolvorming ontbreken in het plangebied.

In geen van de boringen zijn relevante archeologische indicatoren gevonden. In verband hiermee, alsmede in verband met de sterk verstoorde bodemopbouw, geven de resultaten van het onderzoek geen aanleiding tot het adviseren van beschermende en/of beperkende maatregelen of archeologisch vervolgonderzoek.

Als bij toekomstig graafwerk onverhoopt toch archeologische vondsten worden gedaan of archeologische grondsporen worden aangetroffen, dan dient daarvan direct melding te worden gemaakt bij de minister conform de Erfgoedwet 2015, artikel 5.10 & 5.11. Wij adviseren dit te doen bij de gemeente Tytsjerksteradiel en bij de provinciaal archeoloog, dr. G. de Langen (tel: 058-2925487).

Appendix

Hardegarijp, Rijksweg 12a

- archeologische periodes
- boorbeschrijvingen volgens
Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode

Archeologische periodes

paleolithicum		ijzertijd:	
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	ijzertijd midden:	500 - 250 vC
paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	ijzertijd laat:	250 - 12 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP		
paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC	romeinse tijd:	
		romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
mesolithicum:		romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
		romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
neolithicum:		romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC		
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	middeleeuwen:	
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC	middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
		middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
brons tijd:		middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
brons tijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
brons tijd midden:	1.800 - 1.100 vC		
brons tijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	nieuwe tijd:	
brons tijd midden B:	1.500 - 1.100 vC	nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
brons tijd laat:	1.100 - 800 vC	nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
		nieuwe tijd C:	1.850 - heden

Appendix

Hardegarijp, Rijksstraatweg 12a

Boorbeschrijving volgens ASB 5.1																			
Boor Nr	LDO	Lithologie						Kleur				Overige kenmerken							AIS
		GD	B K	BS	BZ	B V	B H	HK	TK	IK	VLK	CO	PLH	VS	SST	BHN	BI	GI	
1	80	Z						GE									OPG		
	120	Z						GE	BR		BR						VRG		
	150	Z		1				GE		LI						BHC		DEZ	
2	52	Z						BR			GE						VRG		
	73	Z						GE	ZW		BR		1				VRG		
	110	Z		1				GE		LI						BHC		DEZ	
3	55	Z						BR			GE						VRG		
	78	Z						GE	ZW		BR		1				VRG		
	100	Z		1				GE		LI						BHC		DEZ	
4	70	Z						GE									OPG		
	120	Z						GE	BR		BR						VRG		
	150	Z		1				GE		LI						BHC		DEZ	
5	42	Z						BR			GE						VRG		
	75	Z						GE	ZW		BR		1				VRG		
	105	Z		1				GE		LI						BHC		DEZ	
6	55	Z						BR			GE						VRG		
	77	Z						GE	ZW		BR		1				VRG		
	120	Z		1				GE		LI						BHC		DEZ	

Betekenis van de afkortingen:

LDO – Onderzijde boortraject

Lithologie:

GD – Onverharde sedimenten: G = grind, K = klei, L = leem, V = veen en Z = zand

Bijmengsels: BK = bijmengsel klei, BS = bijmengsel silt, BZ = bijmengsel zand, BV = bijmengsel veen, BH = bijmengsel humus. Betekenis toegevoegde cijfers: 1 = zwak, 2 = matig, 3 = sterk en 4 = uiterst.

Kleur:

HK = hoofdkleur, BL = blauw, BR = bruin, GE = geel, GN = groen, GR = grijs, OL = olijf, OR = oranje, PA = paars, RO = rood, RZ = roze, WI = wit, ZW = zwart.

TK = Tweede kleur (kleurafkortingen als boven).

IK = Intensiteit kleur: LI = licht en DO = donker

VLK = Vlekken (V): 2^e en 3^e letter is kleurafkorting als boven, 1 = weinig, 2 = matig, 3 = veel

Overige kenmerken:

CO = Consistentie (C): ZSL=zeer slap, SLA=slap, MSL=matig slap, MST=matig stevig, STV=stevig

PLH = plantenresten (PL0 = geen, PL1 = spoor, PL2 = weinig, PL3 = veel); DW = doorworteld

VS = veensoorten

SST = Sedimentaire structuren; ZL is zandlagen

BHN = Bodemhorizont; BHC = C-horizont, BHBC = BC-horizont

BI = Bodemkundige interpretaties; BOV = bouwvoor, ROG = rommelig, VRG = vergraven

GI = Geologische interpretaties; DEZ = dekzand

AIS = Archeologische indicatoren